

ความคิดเห็นของครูและนักเรียนเกี่ยวกับหนังสือเรียนสังคมศึกษา รายวิชา ส 503
"ภูมิศาสตร์กายภาพของประเทศไทย"

นางวิมล ศรีคชาชาติ

ศูนย์วิจัยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชามัธยมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2529

ISBN 974-566-695-5

013220

i 17369447

OPINIONS OF TEACHERS AND STUDENTS CONCERNING SOCIAL STUDIES
TEXTBOOK SOC 503 "PHYSICAL GEOGRAPHY OF THAILAND"

Mrs. Wimon Sridachati

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the degree of Master of Education

Department of Secondary Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1986

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความคิดเห็นของครูและนักเรียนเกี่ยวกับหนังสือเรียนสังคมศึกษา
รายวิชา ส 503 "ภูมิศาสตร์กายภาพของประเทศไทย"

โดย นางวิมล ศรีกาชาติ

ภาควิชา มัธยมศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วลัย อารุณี

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สรชัย พิศาลบุตร)
รักษาการในตำแหน่งรองคณบดีฝ่ายวิชาการ
ปฏิบัติราชการแทนรักษาการในตำแหน่งคณบดี

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พิบูลศรี วาสนสมสิทธิ์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วลัย อารุณี)

..... กรรมการ
(ศาสตราจารย์ ยุพิน พิพิธกุล)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ก่องแก้ว เจริญอักษร)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความคิดเห็นของครูและนักเรียนเกี่ยวกับหนังสือเรียนสังคมศึกษา
รายวิชา ส 503 "ภูมิศาสตร์กายภาพของประเทศไทย"
ชื่อนิติกร นางวิมล ศรีกาชาทิ
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วลัย อารุณี
ภาควิชา มัชฌมศึกษา
ปีการศึกษา 2528

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูและนักเรียนเกี่ยวกับหนังสือเรียนสังคมศึกษา รายวิชา ส 503 "ภูมิศาสตร์กายภาพของประเทศไทย" ที่กระทรวงศึกษาธิการอนุญาตให้ใช้ในโรงเรียนได้ โดยการพิจารณาคุณภาพของหนังสือเรียน 4 ด้าน คือ สาระความรู้ สาระความสัมพันธ์ ลักษณะการจัดทำรูปเล่ม และอุปกรณ์ช่วยการเรียนรู้การสอน

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นของครูและนักเรียนเกี่ยวกับหนังสือเรียนสังคมศึกษา รายวิชา ส 503 "ภูมิศาสตร์กายภาพของประเทศไทย" ประกอบด้วยคำถามแบบตรวจสอบคำตอบ แบบเลือกตอบ แบบเติมคำตอบในช่องว่าง แบบปลายเปิด และแบบมาตราส่วนประเมินค่า ส่งไปยังครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา รายวิชา ส 503 ทุกคน เป็นจำนวน 46 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 420 คน จากโรงเรียน 21 แห่งในเขตกรุงเทพมหานคร แยกประเภทของโรงเรียนเป็น 3 กลุ่ม คือ โรงเรียนที่ใช้หนังสือเรียนของสำนักพิมพ์วัฒนาพานิช สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช และสำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์ สำนักพิมพ์ละ 7 โรงเรียน แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยการหาค่าร้อยละ ค่ามัธยฐานเลขคณิต (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

สรุปผลการวิจัย

ความคิดเห็นของครูและนักเรียนเกี่ยวกับหนังสือเรียนสังคมศึกษา รายวิชา
 ส 503 "ภูมิศาสตร์กายภาพของประเทศไทย" โดยพิจารณาคุณภาพของหนังสือเรียน
 4 ด้าน ปรากฏผลโดยเฉลี่ยในแต่ละด้าน ดังต่อไปนี้

1. สาระความรู้ ครูและนักเรียนที่ใช้หนังสือเรียนที่แต่ละสำนักพิมพ์
 ผลึกชิ้น มีความคิดเห็นว่า หนังสือเรียนของสำนักพิมพ์วัฒนาพานิช-สำนักพิมพ์ไทยวัฒนา-
 พานิช และสำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์ มีคุณภาพปานกลาง

2. สาระด้านสติปัญญา ครูและนักเรียนที่ใช้หนังสือเรียนที่แต่ละสำนักพิมพ์
 ผลึกชิ้น มีความคิดเห็นว่า หนังสือเรียนของสำนักพิมพ์วัฒนาพานิช สำนักพิมพ์ไทยวัฒนา-
 พานิช และสำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์ มีคุณภาพปานกลาง

3. ลักษณะการจัดทำรูปเล่ม ครูที่ใช้หนังสือเรียนที่แต่ละสำนักพิมพ์ผลึกชิ้น
 มีความคิดเห็นว่า หนังสือเรียนของสำนักพิมพ์วัฒนาพานิช สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช และ
 สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์ มีคุณภาพปานกลาง แต่นักเรียนที่ใช้หนังสือเรียนที่แต่ละสำนักพิมพ์
 ผลึกชิ้น มีความคิดเห็นว่า หนังสือเรียนของสำนักพิมพ์วัฒนาพานิช และสำนักพิมพ์อักษร-
 เจริญทัศน์ มีคุณภาพดี ส่วนหนังสือเรียนของสำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช มีคุณภาพปานกลาง

4. อุปกรณ์ช่วยการเรียนรู้การสอน ครูที่ใช้หนังสือเรียนที่แต่ละสำนักพิมพ์
 ผลึกชิ้น มีความคิดเห็นว่า หนังสือเรียนของสำนักพิมพ์วัฒนาพานิช สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช
 และสำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์ มีคุณภาพปานกลาง แต่นักเรียนที่ใช้หนังสือเรียนที่แต่ละ
 สำนักพิมพ์ผลึกชิ้น มีความคิดเห็นว่า หนังสือเรียนของสำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช มี
 คุณภาพดี ส่วนหนังสือเรียนของสำนักพิมพ์วัฒนาพานิช และสำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์
 มีคุณภาพปานกลาง

Thesis Title Opinions of Teachers and Students Concerning
 Social Studies Textbook Soc 503 " Physical
 Geography of Thailand "

Name Mrs. Wimon Sridachati

Thesis Advisor Assistant Professor Walai Arunee D. Ed.

Department Secondary Education

Academic 1985

ABSTRACT

Purpose :

The purpose of this research was to study the opinions of teachers and students concerning the quality of social studies textbook soc 503 " Physical Geography of Thailand ". approved by the Ministry of Education, in the following 4 aspects : the knowledge component, the intellectual component, the format and the instructional aids.

Procedures :

Two sets of questionnaires on opinions concerning social studies textbook soc 503 " Physical Geography of Thailand " consisted of check-list, multiple choice, completion, open-ended, and rating scale items were constructed by the researcher and sent to 46 social studies teachers and 420 mathayom suksa five students from 21 schools in Bangkok Metropolis which were categorized into 3 groups according to the utilization of the textbooks produced by separate 3 publishers ; Wattana Panich Publishing Company

Thai Wattana Panich Publishing Company and Aksorn Chareontat Publishing Company. The obtained data were analyzed by means of percentage, arithmetic mean and standard deviation and presented in tables with description.

Conclusions :

The opinions of teachers and students concerning the quality of studies textbook soc 503 " Physical Geography of Thailand " in 4 aspects by average were as follows :

1. The knowledge component : the teachers and students who used the textbook published by each publishing company viewed that the quality of this aspect of the textbook published by Wattana Panich Publishing Company, Thai Wattana Panich Publishing Company and Aksorn Chareontat Publishing Company was at the moderate level.

2. The intellectual component : the teachers and students who used the textbook published by each publishing company viewed that the quality of this aspect of the textbook published by Wattana Panich Publishing Company, Thai Wattana Panich Publishing Company and Aksorn Chareontat Publishing Company was at the moderate level.

3. The format : the teachers who used the textbook published by each publishing company viewed that the quality of this aspect of the textbook published by Thai Wattana Panich Publishing Company and Aksorn Chareontat Publishing Company was at the moderate level. But students viewed that the quality of this aspect of the textbook published by Wattana Panich Publishing Company and Aksorn Chareontat Publishing Company was at the good

level and that of the textbook published by Thai Wattana Panich Publishing Company was at the moderate level.

4. The instructional aids: the teachers who used the textbook published by each publishing company viewed that the quality of this aspect of the textbook published by Wattana Panich Publishing Company, Thai Wattana Panich Publishing Company and Aksorn Chareontat Publishing Company was at the moderate level. But students viewed that the quality of this aspect of the textbook published by Thai Wattana Panich Publishing Company was at the good level and that of the textbook published by Wattana Panich Publishing Company and Aksorn Chareontat Publishing Company was at the moderate level.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิตติกรรมประกาศ

การเขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง "ความคิดเห็นของครูและนักเรียนเกี่ยวกับหนังสือเรียนสังคมศึกษา รายวิชา ส 503 "ภูมิศาสตร์กายภาพของประเทศไทย" ได้สำเร็จ ลุล่วงไปด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาจากอาจารย์หลายท่าน คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วลัย อารุณี อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย และศาสตราจารย์ยุพิน พิพิธกุล อาจารย์ที่ปรึกษาทางสถิติ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือแนะนำและแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของอาจารย์ที่กล่าวนามมานี้เป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

อนึ่ง ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์รัชนิกร บุญหลง ผู้ช่วยศาสตราจารย์วรรณภา วงษ์วานิช และผู้ช่วยศาสตราจารย์ดวงกมล สิ้นเพ็ง ผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งได้ช่วยตรวจทานแก้ไขแบบสอบถามในการทำงานวิจัยครั้งนี้ อาจารย์ผู้สอนวิชาสังคมศึกษาทุกท่าน และนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5 ทุกคน ที่ได้ให้ความช่วยเหลือ และอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลมาประกอบในการทำการวิจัย และขอขอบพระคุณทุก ๆ ท่านที่ได้ให้ความช่วยเหลือในการวิจัยด้วยดีตลอดมา

วิมล ศรีตาชาติ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ง
กิตติกรรมประกาศ	ช
สารบัญตาราง	ฉ
บทที่	
1. บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	6
ข้อกีดกลางเบื้องต้น	6
ความจำกัดของการวิจัย	6
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	7
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	7
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
3. วิธีดำเนินการวิจัย	41
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	46
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	90
สรุปผลการวิจัย	91
อภิปรายผลผลการวิจัย	95
ข้อเสนอแนะ	100
บรรณานุกรม	103
ภาคผนวก	110
ประวัติผู้เขียน	146

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	สถานการณ์ของครู	47
2	ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับครู	49
3	ความคิดเห็นของครู เกี่ยวกับคุณภาพด้านต่าง ๆ ของหนังสือเรียน	55
4	ความคิดเห็นของครู เกี่ยวกับสาระด้านความรู้ของหนังสือเรียน	56
5	ความคิดเห็นของครู เกี่ยวกับสาระด้านสติปัญญาของหนังสือเรียน	59
6	ความคิดเห็นของครู เกี่ยวกับลักษณะการจัดทำรูปเล่มของ หนังสือเรียน	62
7	ความคิดเห็นของครู เกี่ยวกับอุปกรณ์ช่วยการเรียนรู้การสอนของ หนังสือเรียน	65
8	ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน	68
9	ความคิดเห็นของนักเรียน เกี่ยวกับคุณภาพด้านต่าง ๆ ของ หนังสือเรียน	72
10	ความคิดเห็นของนักเรียน เกี่ยวกับสาระด้านความรู้ของ หนังสือเรียน	73
11	ความคิดเห็นของนักเรียน เกี่ยวกับสาระด้านสติปัญญาของ หนังสือเรียน	76
12	ความคิดเห็นของนักเรียน เกี่ยวกับลักษณะการจัดทำรูปเล่ม ของหนังสือเรียน	79
13	ความคิดเห็นของนักเรียน เกี่ยวกับอุปกรณ์ช่วยการเรียนรู้การสอน ของหนังสือเรียน	82
14	ความคิดเห็นของครูและนักเรียน เกี่ยวกับคุณภาพด้านต่าง ๆ ของหนังสือเรียน	85
15	ข้อเสนอแนะของครู เกี่ยวกับหนังสือเรียน	87
16	ข้อเสนอแนะของนักเรียน เกี่ยวกับหนังสือเรียน	88